

Josef Škvorecký

Konec poručíka Borůvky

spisy 36

Omluvte slečnu Peškovou.....	9
Divná archeologie	55
Ornament v trávě	87
Případ červených šlů.....	115
Fredolcedo.....	155
Piráti	187
Autorova poznámka	215
Ediční poznámka.....	217

Josef Škvorecký
Konec poručíka Borůvky
Detektivní žalozpěv
spisy 36

© Josef Škvorecký, 2010
Copyright © Books and Cards
ISBN 978-80-904186-5-3

Lucii, dceři, která se nikdy nenarodila

Já viděl takovou bídu, že každý kriminál je proti ní zrovna blahobyt: a přece nás ta nejhorší bída tak neurazí jako křivda. Já bych řekl, že v nás je nějaký justiční instinkt a že vina a nevína, právo a spravedlnost jsou stejně prvotní, strašné a hluboké city jako láska a hlad.

Karel Čapek

Im Hašek's Braven Soldaten Schweik findet man den echt unpositiven Standpunkt des Volkes... das eben das einzige Positive selbst ist und daher zu nichts anderem „positiv“ stehen kann.

Bertolt Brecht

Osobními vztahy se dnes opovrhuje. Považují se za buržoazní přepych, za plod poklidných dob, které jsou ty tam, a my jsme vyzýváni, abychom se jich zbavili a věnovali se raději nějakému hnutí, nějaké společné věci. Myšlenku společných věcí nenávidím, a kdybych si měl vybrat mezi zradou vlasti a zradou přítele, doufám, že bych měl odvahu zradit vlast. Moderního čtenáře taková volba možná pohorší, sáhne třeba vlasteneckou rukou po telefonu a zavolá na příslušná místa. Ale nepohoršila by Danta. Dante umístil Bruta a Cassia do nejspodnějšího kruhu pekla, protože se rozhodli zradit raději svého přítele Julia Caesara než svou vlast Řím.

E. M. Forster

Omluvte slečnu Peškovou

Kdykoli chcete objevit Lid,
nakonec se vám vždycky scvrkne na někoho.

John Dos Passos

Ačkoliv to poručík Borůvka nikdy nikomu neřekl, věřil na znamení. Tu neděli ho vzbudil gramofon jeho dcery Zuzanky, který do slunného rána nahlas melancholicky vyhrával:

*Miss Otis lituje
že nemůže přijít na lunch
Madam
zajisté budete ráda
že vám ji omlouvám...*

Poručík neměl tušení, kdo je Miss Otis, ani proč nemůže splnit daný slib. Zato podezřívával Zuzanku, že píseň nehraje čistě jen kvůli požitku z hudby, a zachmuřil se.

Madam...

zpíval bard na desce vtíravě mužným hlasem; obličej, podobný měsíci, zkrabatěla poručíkovi vráska, a náhle se k barytonu připojilo dětské zavřískání. Starý kriminalista v posteli ještě víc zesmutněl. Nechuť ke zpěvákům s mužnými hlasy tvořila jeden vrchol trojúhelníku, na jehož zbylých vrcholech byl pláč nemluvněte a mladý muž, který si nepřezdíval, nýbrž se skutečně jmenoval Mac, ale Zuzanka mu říkala Mák, poněvadž se to líp skloňovalo. Mladý muž nebyl otcem nemluvněte, poručík však doufal, že se jím stane. Proto neměl rád Zuzančiny zpěváky. Věděl, jak velkou má pro ně jeho dcera slabost, a obával se, aby mladého muže Maca ze žárlivosti nepřesla ochota stát se otcem dítěte, jehož dosavadní rodič byl znám toliko Zuzance a poručíkovi, a tomu jen díky jistým velmi nepříjemným okolnostem. Paní Borůvková tvrdošijně věřila v paternitu Oldy Špačka, hejska a sportovního pilota Svazarmu. Zuzanka, než by matce zjevila pravdu, raději před ní snášela postavení odhozené milenky (děvky, ve chvílích, kdy se paní Borůvková obzvlášť rozčilila a vzkypěla v ní italská krev).*

* Paní Borůvková je po matce italského, ale dělnického původu. O tom viz povídku *Zločin v dívčí škole* v knize *Smutek poručíka Borůvky*.

Crooner z gramodesky pokračoval:

V celém bytě je protivný průvan...

a starého kriminalisty se ve svěžím nedělním ránu zmocnila předtucha. Dobře věděl, že detektiva se zmocňovat nemá, a když už, má jím být jakožto element neracionální, a proto nevědecky rázně odmítnuta. Tak uvažoval v pasivních vazbách, do nichž plynule sklouzával, kdykoliv přemýšlel o věcech služebních, ačkoliv jinak mluvil docela dobře česky. Protáhl se v posteli a odhodlal se zůstat v ní až do devíti hodin (ve všední den vstával v půl sedmé). Ty pasivní vazby mu přešly do krve hlavně z denního styku s majorem Kautským, náčelníkem Oddělení pro vyšetřování vražd, který se v ústních projevech, nejen v hlášeních, vyjadřoval stylem a slovníkem vedoucího žurnálu. Myšlenky šířené vedoucím žurnálem dával však dál pouze na veřejnosti, při oslavách a školeních. V denním životě byl zvyklý uvažovat jako člověk.

I v denním životě vyjadřoval myšlenky vedoucího žurnálu majorův předchůdce kapitán Smrt. Když se poručík Borůvka před lety dozvěděl jméno tohoto představeného, posedla ho tehdy také nevhodná předtucha. Přes nevědeckost se ukázala na místě. Za krátkého působení kapitána Smrtě, jenž do Oddělení vražd přešel z Rozhlasu, neboť vytrvale odmítal používat pseudonymu (původně byl nevyučený holič), jako by se roztrhl pytel s těmi, kdož si usmyslili, že své bližní zbaví života. Až na dva případy, jichž se kapitán Smrt ujal osobně, byli však poručíkem Borůvkou vypátráni a posléze sami života zbaveni způsobem, který starý kriminalista pokládal za středověký, penologické vědy nedůstojný, a který mu pokaždé způsoboval řadu bezešných nocí. Na výkon trestu se nikdy nešel podívat, ačkoliv na to měl nárok, a praporčík Málek dokonce tvrdil, že je to služební povinnost (sám ji horlivě plnil). Na stránkách vedoucího žurnálu, jehož sportovní rubriku poručík každý den pročítal, býval trest označován za „spravedlivý“, někdy za „tvrdý, ale“. O tvrdosti starý kriminalista nepochyboval; spravedlností si nebyl jist. Chyběly mu sice filozofické argumenty a trest nezavrhovalo ani jeho náboženství, jež mu kdysi na kosteleckém gymnáziu vtloukl do kulaté hlavy velebný pán Meloun tak důkladně, že

se poručík, třebaže z opatrnosti dávno nechodil do kostela, nikdy nezbavil podezření na existenci boží. Proč ale Pán Bůh připouští věci, které poručíka naplňovaly nejistotou, nebylo mu jasné.

Zlověstnost kapitánova jména definitivně potvrdila poprava, jež korunovala velitelův osobní zásah do umění detekce. Poručík tehdy odmítl uvěřit do očí bijícím stopám, které mu připadaly padělané, ale zato se zalíbily kapitánovi, neboť poukazovaly na politický motiv: zavražděný byl člen Strany a indicie vedly k bývalému lidovci. Poručík však odmítl připsat členu katolické strany metody vlastní spíše politické víře oběti, a tak mu kapitán Smrt případ odebral a dovedl jej k tvrdému trestu dřív, než poručík stihl vypátrat skutečného pachatele po pracovní době. Byl bezpartijní a komunistu (bývalého zlatníka) usmrtil pro zatažené šperky. Kapitána Smrtě tehdy převedli ke Státní tajné bezpečnosti, kde mu přes jeho protesty změnili jméno na Sedláček a povýšili ho na majora. Poručík se, ještě před vykonáním dalšího tvrdého trestu (tentokrát spravedlivějšího než byl první), hodil marod a odjel do Kostelce. Teprve týdenní pobyt v lesích, spojený s několika nočními (aby ho nikdo neviděl) vigiliemi u hrobu bezvýznamného velebníčka, jej postavil na nohy natolik, že se mohl vrátit do Prahy, aby tam čelil svému povolání.

Proč s ním dávno nepraštil, nevěděl. Nebyl filozofického založení, a jeho logické schopnosti se vázaly výhradně na věci konkrétní: na otisky prstů, nálezy balistických expertiz, na díry v pečlivě zfalšovaných alibi a na rozpory ve výpovědích svědků. Snad zůstával, protože ho za to dobře platili. A také možná, že nic jiného neuměl. Na své původní povolání učitele tělocviku byl už příliš tělnatý, a mimoto mu zavražděných bylo líto ještě víc než vrahů. Když o tom rozdíl v citech někdy přemýšlel, zjišťoval, že i sem zasahují názory kosteleckého velebníčka, převzaté ze starých rakouských katechismů: smrt, soudil kněz, nezastihuje totiž vrahy nepřipravené jako jejich oběti.

Ale ani to nebyl dostatečný důvod, proč poručík zůstával u kriminálky. Nutnost pátrat a usvědčovat mu prostě přešla do krve. Lovecký instinkt, jenž velmi zřetelně vedl praporčíka Málka, to nebyl; poručík ani zabíjení zvířat ze sportu nesnášel. Byl to nepotlačitelný talent, jemu samému nevysvětlitelný, nepotlačitelná potřeba dobrat se pravdy.

Dal si polštář na hlavu, aby neslyšel, ale slyšel. Slyšel vlezle mužný hlas v Zuzančině pokoji:

je tu dav kouřících lidí od novin...

a předtucha, kazící svěží nedělní ráno, protivně zesílila. Vedle postele zazvonil telefon. Poručík jej zvedl.

„Josef!“ ozval se hlas – ne tak mužný a dost vysoký – praporčíka Málka. „Nerad tě ruším z nedělní siesty. Ale máme tu hlášenou sebevraždu. Já vim, že nejsi ve službě. Ale ty se na tu holku asi pamatuješ, tak sem si myslel –“

„Kdo to je?“ zeptal se poručík truchlivě.

„Jedna ta tanečnice, víš? Tenkrát z toho případu v divadle Odeón. Jak ta druhá střílela skrz větrák. Taky byla nějak zapletená do případu Prokurátor Hynais, mám dojem.* Alena Pešková.“

„Počkej na mě!“ řekl poručík, zavěsil a přes značnou tělnatost hbitě vyskočil z postele.

Zpěvák právě dokončoval verš:

ale z koupelny je cítit plyn...

Plyn nepocházel z koupelny, ale ze sporáku v koutě maličké, studené garsoniéry. Ještě stále však byl cítit, když poručík, Málek a starý Dr. Seifert dorazili na místo neštěstí. Byl cítit tak silně, že si toho předtím v osm ráno všiml soused pan Vávra, závodní skokan do vody, když chtěl odejít na jitřní trénink na Barrandovskou plovárnu. Přiložil proto nos ke klíčové dírci a lekl se. Chvilí na dveře bušil, ale tanečnice neotvírala. Naběhl tedy vší silou na dřevo, vletěl dovnitř i s výplní a okamžitě porozuměl situaci. Zavřel kohoutek na sporáku, otevřel okno, zatelefonoval na záchranku a až do jejího příjezdu prováděl na dívce svědomitě, avšak bezvýsledně umělé dýchání. Lékař pohotovostní služby zavolal na policii.

Dívka ležela na gauči v krátkých večerních šatech a byla bílá, doslova jako křída. Na sporáku stál stejně bílý hrnec, z něhož přeteklo mléko a uhasilo plamen. Klasický případ.

Klasično cosi narušovalo.

* Oba případy vyřešil poručík v knize *Smutek poručíka Borůvky* v povídkách *Vědecká metoda* a *Konec starého kocoura*.

Poblíž štíhlé ruky, bezvládně visící z gauče tak, jak ji skokan do vody zanechal, když se vzdal pokusů mrtvou oživit, ležela krabice s cukrem. Několik kostek se vysypalo na lýkový koberec. Vedle krabice byla prázdná ampulka.

Dr. Seifert k ní přičichl.

„Žádný charakteristický pach. Bude to muset na rozbor.“ Pak se podíval na dívku s křídovým obličejem. „Na otravu svítíplynem to ale nevypadá. Tu krása nepřežije.“

Poručík se rozhlédl. Garsoniéra měla chudičké zařízení, ale všude, pomyslel si starý kriminalista, bylo vidět pečeť osobnosti. Osobnosti té osůbky, jež kdysi chtěla za bráškovu studium zaplatit cenu, jakou ženy platívaly už ve starém Babyloně. Zachránila ji tehdy prokurátorova manželka a odnesl to roztoužený starý kocour, zašlý bídnou smrtí na následky otravy tetraethylem olova.

Teď tu ležela, sama otrávená svítíplynem – a možná ještě něčím jiným – a poručík klouzal očima po smutných kytíčkách v keramické váze, po obraze dlouhého aktu, o němž ovšem netušil, že je to reprodukce Modiglianiho, po knihovničce s řádkou svazků Klubu přátel poezie a Klubu čtenářů. Napadly ho verše. V edici Přátel poezie patrně nevyšly. Zpíval je bard, jehož hlas působil poručíkovi soukromé utrpení:

*Když jsem přinášel
jako obvykle v osm ranní čaj
Madam
byl tak podivně tichý
a já jsem se v něm bál...*

Zamrazilo ho. Ne strachem. Lítostí, novou předtuchou. Týkala se něčeho jiného, nevěděl čeho. Ne obávané dohry úspěšně vyřešených případů. Něčeho horšího. Zatřepal hlavou, aby se zbavil detektiva nedůstojných iracionalit, a vrátil se pohledem k mrtvé dívce na gauči. Na jedné noze měla dosud večerní střevíček. Z druhé se střevíček vyzul a ležel na lýkovém koberci jako opuštěná smutná věc.

Na filigránském kramflíčku jehlového podpatku bylo něco zeleného. Poručík se shýbl a opatrně zdvihнул střevíček z koberce.

Ta zelená věc byl povadlý, ale zřejmě čerstvý čtyřlístek.

Výslech souseda neodhalil nic. Šel v sobotu brzo spát a spánek měl zdravý. Nevzbudily ho žádné hluky, ani ze sousední garsonky, ani odnikud odjinud. Teprve budík v půl osmé ráno. Jakmile otevřel dveře na chodbu, ucítil ten plyn.

Poručík chtěl nejdřív obtelefonovat několik známých tanečnic z divadla Odeon, ale pak si to rozmyslel. Zatím to byla jen sebevražda, a možná ani ta ne. Bylo tu to přeteklé mléko, jehož průkazností mohl, ale nemusel otrástit výsledek analýzy prázdné ampule. Všechno na případě bylo - zatím - relativní.

Poručík se tedy rozhodl, že počká na výsledek pitvy a na chemickou expertizu, a pondělí strávil vyšetřováním jiné vraždy. Její pachatel udeřil prokazatelně nevěrnou manželku otevřenou dlaní do tváře tak nešikovně, že upadla zátylkem přímo na roh kovového kuchyňského stolu. V manželovi okamžitě převážila láska nad žárlivostí a běžel se udat. Poručík měl takové případy rád. Končily trestem sice spravedlivým, ale ne tím, jež vedoucí žurnál země s oblibou označoval slovy „tvrdý, ale“.

Pár minut před koncem pracovní doby přišel k němu Dr. Seifert.

„Josef, jsem vedle,“ pravil. „Tohle bude muset do Bohnic. Nemám s tím zkušenosti.“

Poručík nepochopil.

„Ta holka v sobě měla úplný koktejl ze všelijakých jedů,“ pravil šedovlasý lékař cynicky. „Jednak byla slušně nalízlá. Ne zas tak, aby z toho byla otrava alkoholem. Jednak měla v plicích trochu svítiplynu. Jenže taky ne dost na exitus. A jednak - a to si sedni -“

„Co?“ pravil poručík zachmuřeně.

„Elesdé,“ řekl doktor.

„Cože?“

„Elesdé.“

Takové slovo starý kriminalista jakživ neslyšel. Otázal se nevinně:

„Co je to?“

„Ty nejdeš vůbec s dobou, člověče. A to máš devatenáctiletou dceru. Nojo,“ Dr. Seifert se poškrábal na pleši. „Já vlastně jsem

taky za vopicema. Nejsem si jistej účinkama týhle vymoženosti. Jak povídám: bude to muset k psychiatrům. Ty s tím pracujou. Ale Josef –“

„Co?“

„Kde si v Praze mohla opatřit elesdé?“

„Ale co je to, Karle?“

Dr. Seifert podal neinformovanému detektivovi vysvětlení.

„Podle mě,“ řekl potom, „jsou jenom dvě možnosti. Buď jí to dal nějaký málo zodpovědný psychiatr, anebo to děvčátko mělo techtlemechtle se západníma turistama. Všechny jiný možnosti sou, podle mýho, zanedbatelný.“

Poručíkovi vrtal hlavou hlavně ten nezodpovědný psychiatr. Znal své psychiatry. Ne ani tak služebně. Jeden však jednou chodil za Zuzankou, která v té době bojovala s tendencí k plnosti postavy, zděděnou, jak se kriminalista mylně domníval, po otci. Zápolila s ní hlavně závodním hraním basketbalu, které jí sice vyneslo nominaci náhradnice do národního týmu, jenomže zároveň probouzelo chuť k jídlu, takže tendence k plnosti postavy se prosazovala spíš víc než míň. Poručíkovi vkusu Zuzančina plnější, ale podle jeho názoru štíhlá postava vyhovovala. Zuzanka se však tou dobou zhlédla v modelce zvané Twiggy a jejích vlastních čtyřicet sedm centimetrů v pase ji pohoršovalo. Pak za ní začal docházet psychiatr s divným jménem Dr. Arne Plzly a poručíka nebývalou silou ovládl potlačovaný sklon vidět ve jménech ne sice mystická, ale ominózní znamení. Zuzanka ho v té pověře nechtíc ještě utvrdila, neboť považovala jméno svého nápadníka za podařený žert a jednou u večeře prohlásila:

„Voni mu všichni říkaj Voplzlej. Ale von není v tom směru vo nic horší než –“ Než kdo, spolkla.

„Než kdo?“ zeptal se výhružně poručík. „A v jakém směru?“

„Ale než nikdo.“

„Někdo snad přece.“

„No nikdo, fakt!“

„S někým s ho přece srovnávala!“

„Ale s nikým jsem ho nesrovnávala. Von prostě vůbec nevybočuje z obecný normy, no. Fakt teda, že dnes je norma dost tvrdá,

ale nemusíš se vo mě bát, tati. Já si dávám bacha. Mám přeci výstražnej případ ve vlastní matce, žejo.“

Tenkrát to poručíka umlčelo. Nedlouho předtím projevila jeho dcera jinou vlastnost, zděděnou, jak se - rovněž mylně - domníval, po otci, která ho však rovněž netěšila. Když Zuzanka vyplňovala nacionále pro přijetí na vysokou školu, obor tělesná výchova a zeměpis, povšimla si bystře drobné nesrovnalosti mezi datem svého narození na křestním listě a datem sňatku rodičů na listě oddacím. Vycházejíc z předpokladu mravní zachovalosti svých puritánských zploditelů, vypočítala si, že se narodila ve třetím měsíci. Zrušila tedy předpoklad a radostně to, k jeho malé radosti, oznámila otci. Kdykoli ji od té doby přistihl při otevřenostech, jaké podle jeho mínění mladé dívce nepříslušely, používala svého objevu k úspěšné sebeobraně.

Brzo po rozhovoru o psychiatrovi s neblahým příjmením Zuzanka náhle prudce zeštíhlela. Poručík podrobil nelegální prohlídce její skříň, objevil tři prázdné skleněné tuby a staromódně s nimi zašel za Dr. Arnem Plzlým.

Sice nepochodil - psychiatr z titulu své vědecké funkce nedělal nic nedovoleného a přísně dbal na dodržování předepsaných dávek - avšak kouzlo erotického příjmení na chytlavou, jenže také přelétavou Zuzanku přestalo po zeštíhlení stejně působit a psychiatr byl hozen přes palubu, přestože se značně bránil.

Za nějaký čas se však Zuzanka opět začala vyplňovat, hlavně kolem pasu. Vyplnila se tak, že byla nakonec nucena odložit zápočet ze skoku vysokého, a poručík se stal dědečkem, nikoli však tchánem.

Trápilo ho to nesmírně, ale na dceru nedokázal být zlý, a pokusil se pouze o několik amatérských ukázek otcovského hněvu. Skončily naprosto neúspěšně. Potom se na scéně, u Zuzanky vždycky dost zalidněné, objevil hoch zvaný Mák, a už přes půl roku na ní zůstával sám. Naděje na tchánovství se znovu vynořila, a zatím sílila.

Poručík proto nyní přemýšlel o jiném psychiatrovi, nikoli o Dr. Arne Plzlém. Když se klíčovou dírkou přesvědčil, že Zuzanka s Macem vedle v pokoji společně přebalují pokakanou vnučku

Lucii, zbavil se obav pramenících z hlasu, jenž zpíval o brandy tmavohnědé barvy jako čísi pleť, a vypravil se za tím druhým psychiatrem.

Seděl na pódiu, hrál na kytaru a na poněkud alkoholicky zduřelé tváři měl výraz absolutního štěstí. Dixielandová kapela krásně frázovala pomalé blues a zpěvačka ve flitrové róbě šeptala mírně zastřeným hlasem do mikrofonu:

*Někdo zapomněl v předsíni zhasnout
světlo jistě hořelo po celou noc
Madam...*

Třebaže píseň znovu vzbudila v poručíkovi zlou předtuchu, rozjasnil se. Kombinace zvukových i optických efektů a osobní vztah k několika lidem na pódiu ho zahřály ve smutné duši, trýzeň utišily pilulky blues. Na chvíli zmizela dívka bílá jako křída, ležící na zeleném gauči. Poručík zpěvačku znal. Byla to zcestovalá, už hodně dlouho mladá žena, a po svém návratu z cesty téměř kolem světa způsobovala, že poručík míval čas od času úzkostné sny. Zjevoval se mu zamračený velebný pán Meloun, káravě zdvihal ukazováček a ukazoval jím na kamenné desky z biblické dějepavy, někam k číslici šest. Ráno poručík pokaždé v duchu sliboval polepšení a provinile šilhal po paní Borůvkové, která vedle na manželské posteli spokojeně spala spánkem lidí spravedlivějších, než byl po takových nocích on. Je však známo, co jsou sliby, obzvláště týkají-li se mladých žen se zelenýma očima daleko od sebe, s lákavým hlasem, jež obdařil absolutní sluch půvabem pro muzikálního muže neodolatelným. Ačkoli starý kriminalista byl ve většině věcí velmi staromódní, hrával kdysi dávno, v dobách mládí, ve swingové kapele kosteleckého gymnázia na tenorsaxofon, a láskám svého mládí zůstával věrný. Jednou, když zavraždili zpěvačku Mici Laurinovou,* mu ta věrnost

* Viz povídku *ten. sax. solo* v knize *Smutek poručíka Borůvky*. O prehistorii vztahu zpěvačky Evy Adamové a starého kriminalisty viz povídku *Intimní záležitost* v knize *Hříchy pro pátera Knoxe*.

dokonce přišla vhod i služebně; většinou mu však, na počátku jeho kriminalistické dráhy, z důvodů ideových spíš vadila.

*Miss Otis lituje
a nikdo nepřišel na pomoc...*

Zelenooká zpěvačka dozpívala, frontline dixielandu vygradoval do nádherné disonance a zduřelý kytarista blahem zavřel oči a vycenil chrup ve šťastném úsměvu.

„Svinstvo to je. Ve Státech popisují případy, kdy po tom lidi exli,“ říkal později Dr. Rus u poručíkova stolu, kde se usadili se zpěvačkou, zpěvačka hořela zvědavostí a dělala, že nehoří. „Je to ovšem sporný. Gusman, když byl v Praze, to dokonce propagoval jako lék proti nedostatku inspirace. Což prosím. Fakt ale je, že když máš mírně sebevražedný sklony a vemeš si to, musej tě obvykle držet, abys úmyslně nevypad z okna.“

„Skutečně?“ poručík se zamyslí.

„A když máš sklony k maniakálnímu šílenství, musej tě zas držet, aby proti své vůli z oken nevypadali ty druhý. Jak říkám, inspirovat to může. Blázny, jako je Gusman. Nabíd se nám tenkrát do simulovaný dělohy –“

„Fuj!“ pravila pohoršeně zpěvačka a se zájmem řekla: „O co šlo?“

„To si vymyslel náš starej. Kád' v úplný tmě s tekutinou ve specifický váze lidskýho těla. Dobrovolníci se tam potápěli s dýchacím přístrojem až na dvanáct hodin a volně se vznášeli ve vlažný tmě. Což mělo simulovat situaci plodu před porodem. Mělo to za účel vyzkoumat pocity toho plodu. Vyzkoumali jsme, že po dvanácti hodinách má plod děsnej hlad. Jednou nám tam jeden dobrovolník taky usnul, vydejal všechny kyslík, nedal signál a málem se utopil.“

„Gusman?“ zeptala se zpěvačka.

„Ten ne. Toho jsme k tomu nepustili, tak potom obrátil pozornost k hošíkům, učil je užívat elesdé –“

Zpěvačka měla na jazyku další zvědavý dotaz, ale poručík ji přerušil:

„Podle toho, co říkáš, rekonstruoval bych to asi tak,“ chmurně pohlédl z Dr. Rusa na zpěvačku, která se jmenovala Eva Adamová. „Nejdřív pila, asi na žalost, pak si vzala elesdé, aby se roz-

veselila. Jenomže to v ní zesílilo tendenci k sebevraždě, a pustila si plyn. Než se ho stačila nadýchat, zabilo ji elesdé.“

„Možný,“ pravil Dr. Rus. „Zdá se, že kombinace s alkoholem zvyšuje u elesdé možnost letálního účin –“

„A co to mlíko?“ pravila zpěvačka.

Oba muži na ni pohlédli. Po chvíli pravil poručík zahanbeně:

„Máte pravdu, Evo. To je nelogické.“

„To bych řekla! Ovíněná a naférákováná, a dostane chuť na teplý mlíko! Já mám v takovym případě chuť jedině na kafe a na slanečky.“

„Ne na okurky?“ zeptal se Dr. Rus.

Kriminalista přemýšlel, řekl:

„To znamená –“

„No já bych řekla, že to TO znamená! Taky že by se zlískala sama doma a vzala si na to večerní šaty? Už ste někdy viděl, pane poručíku, holku, když je sama doma, ve večerních šatech? Ta je buď v županu, nebo –“

„Máš – máte,“ poručík zašilhal po Dr. Rusovi. Před lidmi si s Evou vykali, ačkoliv před Dr. Rusem nemuseli. Ale to poručík nevěděl. „Máte pravdu, Evo –“

„A přeteklý mlíko? To se stává jedině důchodkyním,“ pravila plavovláska. „Kdepak. Někoho tam měla, ten jí nejdřív napojil, potom jí nakrmil tím elesdý, to dalo dohromady letální kombinaci, dotyčnej se lek a vzpomněl si na ty důchodkyně –“

„Máte pravdu, Evo,“ opakoval poručík. Ve skutečnosti si však vzpomněl na něco jiného, co plavovlásčiny dedukce poopravovalo.

Na čtyřlístek na jehlovém střevíčku.

A ještě na něco, co si hned druhý den znovu ověřil. Láhev v garoniére byla. Skoro vypitá. A taky sklenička na stolku s pečlivě vyvedeným otiskem dívčina palce. Což všechno jenom znovu potvrdilo význam čtyřlístku. Většinu odpoledne strávil poručík pročitáním dívčiny korespondence.

I v tom ohledu se vyznačovala pečlivostí. Ve spodní přihrádce šatníčku byly dopisy svázané různobarevnými stužkami a seřa-